

GUMRING, m. sing. Se föreg.

GUMSE, m. 2. pl. — *sar.* Hanen af färsläg-
tet. — *Syn.* Bagge. — *Ss.* *Gumsbog*, — *brin-*
ga, — *horn*, — *lär*, — *stek*.

GUMSLAM, n. 5. Lam, som är hane.

GUNGA, f. 1. Anstalt för gungning, bestående antingen af ett bräde, lagdt i jernvigt eller fästadt vid midten öfver en bock, och på hvars båda ändar de gungande sitta, då brädet antingen går upp och ned, eller svänges rundt omkring i horisontellt läge (*Kringgunga*); eller af ett rep, hvars båda ändar äro fästade högt upp, t. ex. i grenen af ett träd, och i hvars nedhängande bugt den gungande sitter och svänges fram och tillbaka (*Repgunga*); eller af en ställning, som utgöres af tvenne ständare, i hvilka upptill en rörlig tvärbalk är fästad, hvarifrån nedhånga stänger, med nedtill fästade sittbräden, på hvilka de gungande sitta, som sålunda mellan de begge ständarne svängas fram och åter (*Svänggunga*). Dessa äro de vanligaste slagen af gungor; för öfrigt finnas flera andra, mindre allmänna. Jfr. *Karusellgunga*, m. fl. *Sitta i en g.*

GUNGA, v. n. 1. 1) Till tidsfördrif antingen själf försätta sig eller genom andra försättas i en upp- och nedgående eller svängnings-rörelse, medelst gungbräde eller något slags gunga. *Sitta och g. på ett gungbräde eller i en gunga.* — 2) (om en yta) Röras upp och ned under en tyngd, som flyttas fram deruppöfver. *Golfvet, marken g-r under oss, under våra fötter, våra steg.* — V. a. 1. Försätta i gungande rörelse, *G. någon. G. hvarandra. G. sig.*

GUNGANDE, n. 4. Se *Gungning*, f.

GUNGBRÄDE, n. 4. Bräde, vid begge ändarna lagdt öfver tvenne bockar, för att derpå sitta och gunga.

GUNGFLY, n. 4. Träskbotten, öfverväxt med en gräsvall, som gungar under den gåendes fötter, emedan det är vatten inunder.

GUNGNING, f. 2. 1) Tidsfördrifvet, då någon gungar sig själf eller gungas af andra. — 2) Gungande rörelse. *Marken är vid jordbävningar ofta liksom i g.* — Man har äfven sammansättningen: *Gungningsrörelse.*

GUNST, f. sing. 1) Benägenhet att på allt sätt gynna en person, isynnerhet hos högre i afseende på lägre. *Vinna, återvinna, förlora någons g. Stå i g. hos någon. Stå i g. hos fursten, hos folket. Af g. och nåde.* — *Syn.* Ynnest. — 2) Handling, hvarigenom man visar prof på en sådan benägenhet. *Visa någon en g. Det är en g., att han sluppit undan straff.* — *Syn.* *Gunstbevisning*, Ynnest, Ynnestbevisning.

GUNSTBENÄGEN, gūnstbenä'g'n, a. 2. neutr. — *et.* och

GUNSTBEVÅGEN, gūnstbevå'g'n, a. 2. neutr. — *et.* Benägen att gynna, gunstig och bevågen. Brukas i ödmjuk och bönfällande ton, af en lägre till en högre. — *Gunstbenäget* och *Gunstbevåget*, adv.

GUNSTBEVISNING, gūnstbevi'sning, f. 2. Se *Gunst*, 2.

GUNSTIG, a. 2. 1) Benägen att på allt sätt gynna någon. Säges mest i fråga om personer, som äga makt och förmåga att hjälpa en underordnad eller mindre lyckligt lottad. *Vara någon g. eller vara g. emot någon. Min herre, var g. och bevilja denna min anhållan.* — *Syn.* Benägen, Blid, Gynnsam, Gynnande, Ynnestfull, Bevågen, God. — 2) Brukas som ett uttryck af artighet, i det finare umgängesspråket, vid tilltal.

G-e herrar! Min g-a fru! Var så g. och låt mig få stiga fram. — *Syn.* God. — 3) Nyttjas äfven ofta, i förbindelse med *Herre* eller *Junker*, skämtvis och ironiskt eller i strängt förebrående och hotande ton, t. ex.: *Den g. herrn (junkern) kan väl vänta. Nej, min g. herre, det blir ingenting af. Min g. herre, du låter bli det der, eljest kommer jag med karbasen.* — 4) (om sak) Gynnsam. *Hysa g-a tänkesätt emot någon.* — *Syn.* Se *Gynnsam*.

GUNSTIGT, adv. 1) På ett gunstigt sätt, *Vara g. stämd emot någon.* — *Syn.* Ynnestfullt, Gynnsamt. — 2) (fam. skämtv.) Ganska mycket, dugtigt, bra. *Han fick rätt g. påskrifvet.* — *Syn.* Se *Dugligt*.

GUNSTLING, m. 2. Person, som står i synnerlig gunst hos någon. *En regentens g.* (Fig.) *Lyckans g.* — *Syn.* Favorit, Skötebarn, Gullgosse.

GUNÅS! int. Sammandraget af: Gud nåde oss!

GUPPA, v. n. 1. Oupphörligt och i snabb vaxling lyftas, drivas, stötas ut och åter falla ned i samma ställning. *Komma g-nde på en häst. Båten g-r upp och ned på vågorna.* — *Guppande*, n. 4. o. *Gupping*, f. 2.

GUR, m. sing. (mineral.) Slipprig och fet jordart med metalliska inblandningar och föränderlig färg.

GURGELDRYCK, m. 5. eller bättre

GURGELVATTEN, gūrg'lvatt'n, n. 5. (farm.) Mixtur eller medicinsk tillredning, som användes till sköljning af svalget och munnen, utan att nedsväljas.

GURGLA, gūrgla, v. a. 1. (af t. *Gurgel*, svalg) Skölja (mun och svalg) med ett gurgelvatten, utan att nedsvälja det. Vanligare brukas *Gurgla sig.* — *Gurglande*, n. 4. o. *Gurgling*, f. 2.

GURKA, f. 1. 1) Frukten af Gurkväxten. — 2) (skämtv. fam.) Liten, men trind och hullig kvinna. — *Ss.* *Gurkärna*, — *saft*.

GURKFRUKT, f. 3. (bot.) Ett slags bär, bildadt af 3—5 invikna och sammanväxta fruktblad, med fröfästen vid ryggyvalverna, vid hvilka sitta fästade flera frön, omgifna af fruktens saftiga och köttiga massa.

GURKMASK, m. 2. Led af en Binnickemask. Kallas så, emedan den har likhet med en gurk- eller snarare pumpkärna.

GURKMEJA, gurkmä'ja, f. sing. 1) Växt af Kryddliljorna (Scitamineæ), i Ostindien, China och på Java. *Curcuma longa.* — 2) Den gula roten deraf, som i hemlandet begagnas både till matkrydda och färgväxt, men hos oss blott i den sednare egenskapen.

GURKMEJPAPPER, gurkmä'jpapp'r, n. 5. Med gurkmeja färgadt papper, som färgas brunt af alkalier, och derföre begagnas som reagens, för att upptäcka närvaron af fria alkalier i en vätska. **GURKSALAD**, gurksälad, m. 3. Salad, tillredd med gurkor. — Skrifves äfv. *Gurksallat*.

GURKSLÄGTET, n. sing. def. Växtslägte af Cucurbitaceæ, hvartill höra arterna Gurka, Slanggurka, Melon och Koloqvint, m. fl. Cucumis.

GURKSTJELK, m. 2. 1) Stjelken till en gurka. — 2) Ranka af gurkväxten.

GURKSÄNG, f. 2. Trädgårdssäng, der gurkor äro planterade.

GURKVÄXT, f. 3. Växt af Cucurbitaceæ, inhemsk i Asien, i Europa allmänt odlad, och med många afarter. *Cucumis sativus*.

GUSON, se *Gudson*.